

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 22.5.2018
COM(2018) 272 final

ANNEX

PRILOGA

k

priporočilu Sveta

o celostnem pristopu k poučevanju in učenju jezikov

{SWD(2018) 174 final}

PRILOGA
Jezikovna ozaveščenost v šolah –
razvijanje celostnih pristopov k učenju jezikov

Celoviti jezikovni pristopi bi lahko podprli izvajanje priporočila o učenju jezikov. V tej prilogi je naštetih več pedagoških načel in dobrih praks, katerih skupni cilj je povečanje splošne jezikovne ozaveščenosti v šolah za izboljšanje izidov učenja jezikov.

Ker se jezik v razredu uporablja na različne načine in ima ključno vlogo pri učenju in razumevanju vsebine predmeta, je poučevanje jezika pomemben element vseh šolskih predmetov. Dobro obvladanje akademskega jezika je tesno povezano s pridobivanjem znanja in razumevanjem predmeta.

Jezikovna ozaveščenost v šolah in izobraževalnih centrih bi lahko utrdila zavedanje, da je učenje jezikov dinamičen in stalen proces: usvajanje maternega jezika ter zvrstnih in slogovnih razlik v njem se nadaljuje in je tesno povezano z učenjem drugih jezikov na različnih ravneh znanja, ki ustrezajo okoliščinam, potrebam in zanimanjem učencev.

Jezikovna ozaveščenost v šolah in izobraževalnih centrih bi lahko podprla razmislek o jezikovni razsežnosti na vseh ravneh šolske organizacije, poučevanja in prakse: pri razvoju pismenosti, učenju tujih jezikov, poučevanju nejezikovnih predmetov, priznavanju drugih jezikov, ki jih govorijo učenci, komuniciranju s starši in s širšim šolskim okoljem itd.

Tesno sodelovanje med različnimi člani šolske skupnosti, po možnosti v okviru koncepta šole kot učne organizacije ali vsešolskega pristopa, lahko spodbudi takšno razumevanje jezikovne ozaveščenosti.

Za podpiranje jezikovne ozaveščenosti v šolah in izobraževalnih centrih so bili opredeljeni naslednji primeri dobre prakse.

1. Večjezičnost v šolah in izobraževalnih centrih

- **Pozitiven odnos do jezikovne raznolikosti lahko pomaga ustvariti jezikom prijazno okolje**, v katerem se na učenje in uporabo več jezikov gleda kot na bogastvo in vir. Zavedanje o pomenu učenja jezikov ter izobraževalnih, kognitivnih, socialnih, medkulturnih, poklicnih in gospodarskih koristih širše uporabe jezikov je mogoče še okrepiti in spodbuditi.
- **Razvijanje jezikovne kompetence in jezikovne ozaveščenosti je mogoče vključiti v izobraževalne programe z medpredmetnim pristopom.** Povezovanje jezikov in drugih predmetov lahko omogoči bolj avtentično učenje, usmerjeno na primere iz resničnega življenja.
- **Motivacijo za učenje jezikov je mogoče povečati tako, da se učne vsebine povežejo z življenjem in zanimanji učencev**, pri tem pa se upošteva priložnostno učenje in spodbujajo sinergije z obšolskimi dejavnostmi. Povezave med uporabo jezika v vsakodnevnem življenju in šolami ali izobraževalnimi centri se lahko okrepijo s priznavanjem predhodnega učenja jezikov in omogočanjem dodajanja jezikovnih kompetenc, pridobljenih izven formalnega izobraževanja, v zaključna spričevala.
- **Šole lahko upoštevajo in podprejo celoten jezikovni repertoar učenca** ter ga izkoristijo tudi kot pedagoški vir za nadaljnje učenje vseh učencev. Učenci si lahko med seboj pomagajo pri učenju, pojasnjujejo svoj jezik drugim in primerjajo jezike.
- **Šole bi lahko jezikovno ponudbo razširile, da ta ne bi zajemala le najpomembnejših svetovnih jezikov.** Izkoriščanje te ponudbe se lahko razlikuje,

odvisno od tega, ali ima država dva ali več uradnih jezikov in ali obstaja interes za spodbujanje učenja jezika sosednje države.

- **Ustanavljanje dvojezičnih vrtcev in šol v obmejnih regijah** bo otroke od zgodnjega otroštva spodbudilo k učenju jezika sosedov in zmanjšalo jezikovne ovire v čezmejnih regijah.

2. Učinkovito in inovativno poučevanje za boljše učenje jezikov

- Za izboljšanje učenja, poučevanja in ocenjevanja jezikov bi se lahko v celoti izkoristil potencial digitalnih orodij. Tehnologija lahko znatno pripomore k razširitvi jezikovne ponudbe, lahko zagotovi priložnosti za jezikovno izpostavljenost in je lahko zelo koristna pri podpiranju tistih jezikov, ki se ne poučujejo v šolah. Razvoj kritičnega mišljenja in medijske pismenosti ter ustrezna uporaba tehnologije so lahko bistveni element učenja.
- **Virtualno sodelovanje med šolami prek eTwinninga** lahko mladim omogoči, da izboljšajo učenje jezikov, sodelujejo z vrstniki iz drugih držav in se pripravijo na mobilnost za študij, usposabljanje ali prostovoljno delo v tujini.
- **Mobilnost učencev, tudi prek programa Erasmus+**, bi lahko postala običajni del učnega procesa. To bi se moralo razširiti tudi na virtualno mobilnost in mobilnost širšega osebja.
- Učitelji, vodje usposabljanj in učenci lahko za spremljanje in ocenjevanje jezikovnega razvoja uporabljajo kombinacijo **diagnostičnega in formativnega preverjanja ter sumaričnega ocenjevanja**; za spremljanje napredka se uporabljajo posamezni jezikovni listovniki, na primer prek evropskega jezikovnega listovnika ali jezikovne izkaznice Europass.

3. Podpora učiteljem in vodjem usposabljanja

- **Učitelje sodobnih jezikov bi se lahko v okviru njihovega začetnega izobraževanja in/ali nadaljnjega strokovnega razvoja spodbujalo k sodelovanju v programih izmenjav** z državami njihovega ciljnega jezika. Vsak novodiplomiran učitelj tujih jezikov bi moral imeti možnost, da vsaj šest mesecev izobraževanja ali poučevanja opravi v tujini.
- **Učitelji in vodje usposabljanj za predmete, ki niso sodobni jeziki, bi lahko razvili jezikovno ozaveščenost** ter pridobili znanje o jezikovni didaktiki in strategijah za podporo učencem.
- **V poučevanje jezikov bi se lahko vključili jezikovni asistenti**, pri čemer bi se uporabile možnosti, ki jih ponujajo programi izmenjav med državami članicami.
- **Učiteljem se lahko ponudijo možnosti za stalni strokovni razvoj** (prek mrež, izkustvenih skupnosti, množičnih spletnih jezikovnih tečajev, centrov strokovnega znanja, sodelovalnega spletnega učenja, akcijskih raziskav itd.), da bodo seznanjeni z najnovejšimi pedagoškimi inovacijami in se bodo strokovno izpopolnjevali.

4. Partnerstva in povezave v širšem šolskem okolju za podporo učenju jezikov

- **Šole in izobraževalni centri bi lahko s starši sodelovali** pri vprašanju, kako lahko pomagajo njihovim otrokom pri učenju jezikov, zlasti kadar otroci odraščajo z več kot enim jezikom ali pa doma uporabljajo jezik, ki ni učni jezik.
- **Šole in izobraževalni centri lahko razvijejo partnerstva z jezikovnimi centri/laboratoriji, javnimi knjižnicami, kulturnimi centri ali drugimi**

kulturnimi združenji, univerzami in raziskovalnimi središči, da bi ustvarili zanimivejša učna okolja, obogatili učenje jezikov ter izboljšali in prenovili prakse poučevanja.

- **Šole, izobraževalni centri in občine lahko združijo vire** in oblikujejo jezikovne centre z večjo jezikovno ponudbo, da bi ohranili manj razširjene jezike in/ali jezike, ki se ne poučujejo v šoli.
- **Sodelovanje z delodajalci** v regiji ali širše lahko pripomore k boljšemu razumevanju pomena jezikovnih kompetenc v delovnem življenju in pomaga zagotoviti, da pridobljene jezikovne kompetence dejansko krepijo zaposljivost.
- Lahko bi se spodbujala **čezmejna partnerstva med institucijami za izobraževanje in usposabljanje** v obmejnih regijah. Mobilnost študentov, učiteljev, vodij usposabljanja in upravnega osebja ter doktorskih kandidatov in raziskovalcev bi lahko olajšali z zagotavljanjem informacij in tečajev v jezikih sosednje države. Spodbujanje večjezičnosti znotraj teh čezmejnih partnerstev lahko diplomante pripravi na vstop na trg dela na obeh straneh meje.